

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000015

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-01-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкашин Сергій Володимирович

2. Cherkashyn Serhii Volodymyrovych

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-02-2021

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.053.04

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.91

Тема дисертації:

1. Развитие университетской освіти Германии (XX – начало XXI ст.)
2. Development of German university education (twentieth century – early twenty first century)

Реферат:

1. На підставі аналізу значного масиву першоджерел та джерелознавчої літератури цілісно досліджено розвиток університетської освіти Німеччини (XX – початок XXI ст.). Схарактеризовано різні аспекти наукової розробки проблеми, методологічні підходи до її вивчення, термінологічне поле дисертаційної роботи, розкрито витоки досліджуваного феномену у вітчизняній та зарубіжній педагогічній теорії і практиці, ідеї педагогів щодо розвитку університетської освіти Німеччини (XX – початок XXI ст.); визначено передумови цього розвитку в контексті суспільнополітичних, соціально-економічних, ідеологічних і педагогічних чинників. Розроблено авторську періодизацію становлення університетської освіти Німеччини (XX – початок XXI ст.), охарактеризовано специфіку, характерні тенденції й суперечності її розвитку на кожному із виділених етапів. Сформульовано авторську концепцію становлення й розвитку університетської освіти Німеччини, конкретизовано її зміст, специфіку її структури, функціонування. Обґрунтовано внесок німецьких

державних діячів, мислителів, науковців, видатних педагогів у теорію і практику розвитку університетської освіти Німеччини, розроблення практичних засад підготовки фахівців для різних сфер суспільного життя Німеччини. Визначено перспективи розвитку університетської освіти ФРН і використання її досвіду в реформуванні університетської освіти України з урахуванням соціально-економічних особливостей країни.

2. Based on the analysis of a large array of primary sources and source literature, the development of Germany university education (19th – early 20th centuries) has been entirely researched for the first time in Ukrainian historical and pedagogical science for creative use of progressive achievements in modern conditions of reforming the national University education. The scientific novelty and theoretical significance of the study are that for the first time the development of German university education was comprehensively studied in a wide time range by taking into account socio-political and cultural-educational determinants, its theoretical and methodological principles are characterized; the historiography of the problem of development of Germany university education in domestic (pre-revolutionary, Soviet, post-Soviet) and foreign scientific thought is outlined, the dominant directions of studying of the chosen problems are defined. The following stages of development of German university education in the period between which the XX – early XXI century are identified and substantiated: I stage (1899 – 1932) – the stage of active search for a new model of university education against the growing role of natural, engineering and technical sciences, industry demands and the needs of the state to train a new generation of specialists; Stage II (1933 – 1944) – a stage of radical transformation of university education in Germany under the National Socialist regime; Stage III (1945 – the first half of the 60's of the twentieth century) – Stage of restoration of university education destroyed by the war and the Nazi ideology in divided Germany; Stage IV (second half of the 60's – 1989) – the stage of focusing on solving problems of university education, conducting large-scale activities to streamline educational expansion; Stage V (1990 – 1997) – a stage of consolidation of efforts of educational politicians and the scientific community to strengthen the competitiveness of university education in a united Germany; introduction of market mechanisms in the basis of its management; Stage VI (1998 – 2018) – the stage of reforming university education in Germany in the context of globalization and integration processes. The following cross-cutting trends in the development of university education in Germany during the XX – the beginning of the XXI centuries are identified: observance of cultural and educational federalism as the main principle of construction and functioning of university education; expanding the social base of students and preserving its elitist character; democratization, humanization, humanization of the university sector; strengthening the profiling of universities; lack of vertical stratification of universities and diversification of ways of obtaining university education by the population; stability of development of the German university as a social institution; limiting the influence of the federal state on the activities of universities; humanitarian orientation of university education, internationalization and openness to society.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Черкашин С.В. Розвиток вищих навчальних закладів Німеччини: історичний та педагогічний аспекти, Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2018. 528 с.
- Черкашин С.В. Освіта та розвиток особистості у навчальних закладах Німеччини в умовах постіндустріального суспільства. Педагогіка та психологія. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. Вип. 56. С. 373-383

- Черкашин С.В. Формування ключових компетенцій студентів на етапі докорінного реформування системи вищої освіти Німеччини. Педагогіка та психологія. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. Вип. 57. С. 270–280.
- Черкашин С.В. Роль дидактики вищої школи в забезпеченні високої якості викладання в умовах упровадження в систему вищої освіти Німеччини загальноєвропейських стандартів якості. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 52(105). С. 495–504
- Черкашин С.В. Реформи у системі вищої освіти Німеччини у 70-ті рр. ХХ ст.: кінець епохи гуманізму і «гумбольдтіанства» в німецьких університетах. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 53(106). С. 495–504
- Черкашин С.В. Повернення до базового принципу «єдності дослідження й навчання» як один із шляхів подолання негативних наслідків реформування системи вищої освіти Німеччини. Актуальні питання гуманітарних наук. ДДПУ імені І. Франка. Дрогобич: Посвіт, 2017. Вип. 17. С. 329–336

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Друганова Олена Миколаївна
2. Olena M. Druganova

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузнецова Олена Юріївна

2. Olena Y. Kuznetsova

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ваховський Леонід Цезаревич

2. Леонід Ц. Ваховський

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, 2, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вихрущ Віра Олександрівна

2. Віра О. Вихрущ

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бойчук Юрій Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бойчук Юрій Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна